

Αθήνα, 06-11-2014

Αριθ. Πρωτ.: Γ/ΕΞ/6659/06-11-2014

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΑΡΧΗ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ
ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ ΧΑΡΑΚΤΗΡΑ**

Α Π Ο Φ Α Σ Η ΑΡ. 165/2014

Η Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα συνήλθε μετά από πρόσκληση του Προέδρου της σε τακτική συνεδρίαση στην έδρα της την 2-07-2014, σε συνέχεια της από 11-06-2014 τακτικής συνεδρίασής της, προκειμένου να εξετάσει την υπόθεση που αναφέρεται στο ιστορικό της παρούσας. Παρέστησαν οι Π. Χριστόφορος, Πρόεδρος της Αρχής, και τα τακτικά μέλη της Αρχής Λ. Κοτσαλής, Αν. – Ιωάν. Μεταξάς, Δ. Μπριόλας, Α. Συμβώνης, ως εισηγητής, και Κ. Χριστοδούλου. Το τακτικό μέλος Π. Τσαντίλας, αν και προσκλήθηκε νομίμως, δεν προσήλθε λόγω καλύματος. Στη συνεδρίαση παρέστησαν, επίσης, με εντολή του Προέδρου, οι Δ. Ζωγραφόπουλος, Γ. Παναγοπούλου, Φ. Παναγοπούλου ειδικοί επιστήμονες, ως βοηθοί εισηγητή. Επίσης, παρέστη, με εντολή του Προέδρου, και η Ε. Παπαγεωργοπούλου, υπάλληλος του Διοικητικού – Οικονομικού Τμήματος της Αρχής, ως γραμματέας.

Η Αρχή έλαβε υπόψη της τα παρακάτω:

Η Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα (εφεξής «Αρχή») έλαβε τη με αρ. πρωτ. Γ/ΕΙΣ/43/7-1-2014 καταγγελία για παράνομη λειτουργία σύστημα γεωγραφικού εντοπισμού με χρήση της τεχνολογίας GPS στα οχήματα της εταιρείας «Adelco Φαρμακευτική Αφών Κολοκοτρώνη ΑΕ» (υπεύθυνος επεξεργασίας, εφεξής «Adelco»). Στην καταγγελία αναφέρεται ότι μέσω συστήματος γεωγραφικού εντοπισμού παρακολουθείται η γεωγραφική θέση των οχημάτων, τα οποία χρησιμοποιούν οι ιατρικοί επισκέπτες. Η παρακολούθηση της γεωγραφικής θέσης είναι διαρκής, ακόμη και εκτός ωρών εργασίας, καθώς το ωράριο εργασίας των ιατρικών επισκεπτών δεν είναι συνεχές, και χρησιμοποιούν

το εταιρικό όχημα και για προσωπικές μετακινήσεις. Επίσης αναφέρεται ότι η αποδοτικότητα των ιατρικών επισκεπτών μπορεί να ελεγχθεί με ηπιότερα μέσα, όπως ο αριθμός των πωλήσεων τους.

Η Αρχή με το με αρ. πρωτ. Γ/ΕΞ/43-1/23-5-2014 έγγραφό της ενημέρωσε την Adelco σχετικά με την υποβληθείσα καταγγελία και ζήτησε την παροχή διευκρινίσεων σχετικά με τα παρακάτω θέματα: α) την τεχνική περιγραφή του συστήματος παρακολούθησης της γεωγραφικής θέσης, β) την πολιτική ασφαλείας του συστήματος, γ) το σκοπό της παρακολούθησης της γεωγραφικής θέσης των εργαζόμενων, δ) εάν η παρακολούθηση των εργαζόμενων είναι μόνιμη (δηλαδή και πέραν του ωραρίου απασχόλησης), ε) εάν οι εργαζόμενοι στην εταιρεία ακολουθούν με το όχημά τους προδιαγεγραμμένη πορεία και στ) εάν και με ποιο τρόπο έχουν ενημερωθεί οι εργαζόμενοι.

Η Αρχή στη συνέχεια κάλεσε με το με αρ. πρωτ. Γ/ΕΞ/43-2/2-6-2014 έγγραφο την Adelco στη συνεδρίαση της Αρχής στις 11-6-2014. Η εταιρεία παρέστη δια των νομικών παραστατών της Θεοδώρου Φιλοθεΐδη και Θεοδόση Παπαματθαίου, οι οποίοι υπέβαλαν τα με αρ. πρωτ. Γ/ΕΙΣ/3681/12-06-2014 και Γ/ΕΙΣ/3860/18-6-2014 υπομνήματά τους προς την Αρχή.

Σύμφωνα με τα αναφερόμενα στα υπομνήματα, συσκευές γεωγραφικού εντοπισμού έχουν τοποθετηθεί στα εταιρικά οχήματα των ιατρικών επισκεπτών του τομέα φαρμάκου της εταιρείας. Οι ιατρικοί επισκέπτες εργάζονται με διακεκομμένο ωράριο από τις 8:00 έως τις 13:00 και από τις 17:00 έως τις 20:00. Τα οχήματα, στα οποία έχει τοποθετηθεί το GPS, παρέχονται στους εργαζομένους ως οικειοθελής παροχή για την εξυπηρέτησή τους κατά την άσκηση των εργασιακών καθηκόντων τους και όχι για προσωπική τους εξωεργασιακή χρήση. Ως εκ τούτου, οι ιατρικοί επισκέπτες, οδηγοί των αυτοκινήτων, κατά τις ώρες 13:00 με 17:00 και 20:00 με 8:00 (εφόσον κινούνται στον νομό Αττικής) οφείλουν να επιστρέφουν τα οχήματα στα γραφεία της εταιρείας. Για τεχνικούς λόγους ο εκτελών την επεξεργασία ανάδοχος του έργου παρακολούθησης του γεωγραφικού στίγματος δεν μπορεί προς το παρόν να διακόπτει τη λειτουργία του συστήματος κατά τις ώρες 13:00-17:00, όπου δεν εργάζονται οι ιατρικοί επισκέπτες, μπορεί όμως να μην αποστέλλει αναφορές προς την εταιρεία για αυτό το χρονικό διάστημα. Η πάροχος εταιρεία τηρεί τα δεδομένα γεωεντοπισμού για μέγιστο διάστημα 3 μηνών. Η Adelco επισύναψε στην Αρχή αποδεικτικό έγγραφο ενημερώσεως των εργαζομένων πριν από την εγκατάσταση του συστήματος γεωεντοπισμού.

Διευκρινίζεται ότι παρακολουθείται η γεωγραφική θέση και η ταχύτητα των οχημάτων και όχι των εργαζομένων με στόχο όχι τον έλεγχο του εργαζόμενου, αλλά α) τον εξορθολογισμό των δαπανών και τον ορθό σχεδιασμό των διαδρομών, β) τον ακριβή έλεγχο και την ασφάλεια του στόλου των εταιρικών οχημάτων της, τα οποία κατέχει με συμβάσεις χρηματοδοτικής μίσθωσης (leasing), γ) την επαλήθευση των δρομολογίων και την πιστή και απρόσκοπτη τήρηση του προγράμματος, που έχει προαποφασιστεί από τον προϊστάμενο κάθε τμήματος, δ) την ασφάλεια των φαρμάκων, σκευασμάτων και εν γένει προϊόντων που μεταφέρονται με τα οχήματα αυτά μέσω της ορθής πρακτικής διανομής φαρμάκων για ανθρώπινη χρήση, ε) την ασφάλεια και η προστασία της υγείας και σωματικής ακεραιότητας των εργαζομένων που οδηγούν τα οχήματα αυτά, στ) την καλύτερη εξυπηρέτηση των πελατών μέσω της δυνατότητας εντοπισμού της θέσεως των οχημάτων και της συνακόλουθης εξυπηρέτησης επείγουσας παραγγελίας ή οργανώσεως συναντήσεως, ζ) τον ακριβή καθορισμό κόστους κάθε προϊόντος μέσω της γνώσεως των εξόδων διανομής η) την περιβαλλοντική πολιτική της εταιρείας και τον περιορισμό του ανθρακικού αποτυπώματος (CO₂) των προϊόντων της εταιρείας στο περιβάλλον.

Η Adelco ισχυρίζεται ότι, βάσει του άρθρου 7Α στοιχ. α' του ν. 2724/1997, ο υπεύθυνος επεξεργασίας απαλλάσσεται από την υποχρέωση γνωστοποίησης του άρθρου 6 και από την υποχρέωση λήψης άδειας του άρθρου 7 του ίδιου νόμου, όταν η επεξεργασία πραγματοποιείται αποκλειστικά για σκοπούς που συνδέονται άμεσα με σχέση εργασίας ή έργου ή με παροχή υπηρεσιών στο δημόσιο τομέα και είναι αναγκαία για την εκπλήρωση υποχρέωσης που επιβάλλει ο νόμος ή για την εκτέλεση των υποχρεώσεων από τις παραπάνω σχέσεις και το υποκείμενο έχει προηγουμένως ενημερωθεί.

Η Αρχή, μετά από εξέταση των προαναφερομένων στοιχείων, αφού έγινε μνεία στα διαμειφθέντα κατά τη συνεδρίαση της 11-06-2014, άκουσε τον εισηγητή και τους βοηθούς εισηγητή, οι οποίοι στη συνέχεια αποχώρησαν, και κατόπιν διεξοδικής συζήτησης,

ΣΚΕΦΘΗΚΕ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΟ ΝΟΜΟ

1. Σύμφωνα με το άρθρο 2 στοιχ. α' του ν. 2472/1997, η πληροφορία σχετικά με τη γεωγραφική θέση, στην οποία βρίσκεται ένα άτομο σε μία ή περισσότερες χρονικές στιγμές, αποτελεί προσωπικό δεδομένο, εφόσον το εν λόγω άτομο μπορεί να αναγνωριστεί με άμεσο ή έμμεσο τρόπο από τον υπεύθυνο επεξεργασίας ή από τρίτο με εύλογα μέσα. Ειδικότερα, η ανωτέρω πληροφορία μπορεί να οδηγήσει στον εντοπισμό ή/και στην παρακολούθησή του ατόμου σε πραγματικό ή μη χρόνο, ενώ μέσω της σύνδεσης της γεωγραφικής θέσης ενός

ατόμου με συγκεκριμένες ενέργειες ή δραστηριότητές του, είναι δυνατό να αποκαλύπτονται προσωπικά δεδομένα σχετικά με τις συνήθειες ή τις προτιμήσεις του, επιτρέποντας τον χαρακτηρισμό του και τη δημιουργία προφίλ συμπεριφοράς. Ο προσδιορισμός της γεωγραφικής θέσης μπορεί να γίνει μέσω ηλεκτρονικών συστημάτων γεωγραφικού εντοπισμού που στηρίζονται σε πολλαπλές διαθέσιμες τεχνολογίες, την πιο συνήθη εκ των οποίων αποτελεί το Παγκόσμιο Δίκτυο Εντοπισμού Θέσης (GPS)¹.

2. Σύμφωνα με το άρθρο 2 στοιχ. δ' του ν. 2472/1997, κατά τη λειτουργία ενός συστήματος γεωγραφικού εντοπισμού λαμβάνει χώρα επεξεργασία προσωπικών δεδομένων. Τα δεδομένα αυτά περιλαμβάνουν δεδομένα γεωγραφικής θέσης, καθώς και άλλα σχετικά με τη θέση δεδομένα ατόμων ή/και αντικειμένων που σχετίζονται άμεσα με άτομα, των οποίων η ταυτότητα μπορεί να προσδιοριστεί άμεσα ή έμμεσα από τον υπεύθυνο επεξεργασίας ή τρίτο.

3. Σύμφωνα με το άρθρο 4 ν. 2472/1997, η νομιμότητα της επεξεργασίας δεδομένων μέσω συστημάτων γεωγραφικού εντοπισμού εξετάζεται στο πλαίσιο του σκοπού που επιδιώκει ο υπεύθυνος επεξεργασίας και με βάση την αρχή της αναλογικότητας. Ως εκ τούτου, η εν λόγω επεξεργασία πρέπει να είναι πρόσφορη και αναγκαία σε σχέση με τον επιδιωκόμενο σκοπό, ο οποίος δεν μπορεί να επιτυγχάνεται με ηπιότερα και εξίσου αποτελεσματικά μέσα. Όταν η λειτουργία συστημάτων γεωγραφικού εντοπισμού αφορά στο πεδίο των εργασιακών σχέσεων, το βασικό ζήτημα που εγείρεται, κατά την εφαρμογή της αρχής της αναλογικότητας, είναι ο βαθμός θεμιτής παρακολούθησης και εποπτείας, στον οποίο επιτρέπεται να υποβάλλεται ο εργαζόμενος κατά τη διάρκεια της εργασίας του (μέσω της παρακολούθησης της γεωγραφικής του θέσης).

4. Η Αρχή έχει εκδώσει την Οδηγία 115/2001 αναφορικά με την επεξεργασία των προσωπικών δεδομένων των εργαζομένων, στην οποία έχει καθορίσει τις γενικές γραμμές νόμιμης επεξεργασίας προσωπικών δεδομένων των εργαζομένων. Ειδικότερα, σύμφωνα με την ενότητα Ε (προστασία των εργαζομένων από τη χρήση συστημάτων ελέγχου και παρακολούθησης) παρ. 1 της ανωτέρω Οδηγίας, «*η συλλογή δεδομένων προσωπικού*

¹ Το δίκτυο GPS είναι ένα παγκόσμιο σύστημα προσδιορισμού γεωγραφικής θέσης που βασίζεται στη λειτουργία δορυφόρων, οι οποίοι περιστρέφονται γύρω από τη γη και εκπέμπουν ένα συγκεκριμένο ραδιοσήμα σε κάθε σημείο της τροχιάς τους. Ένας δέκτης GPS, μπορεί να λαμβάνει τα παραπάνω ραδιοσήματα και να υπολογίζει βάσει αυτών κατά προσέγγιση τη γεωγραφική του θέση. Τέτοιοι δέκτες μπορεί να είναι ενσωματωμένοι σε οχήματα ή/και ψηφιακές συσκευές.

χαρακτήρα με τη χρήση μεθόδων ελέγχου και παρακολούθησης των εργαζομένων πρέπει να περιορίζεται στα δεδομένα που συνδέονται άμεσα με τη σχέση απασχόλησης και να μην επεκτείνεται κατά το δυνατόν στην προσωπική συμπεριφορά, στα προσωπικά χαρακτηριστικά ή στις προσωπικές εσωτερικές και εξωτερικές επαφές των εργαζομένων. Πρέπει επίσης να προβλέπεται η ύπαρξη χώρων που δεν ελέγχονται ούτε παρακολουθούνται, καθώς και η διάθεση προσιτών στους εργαζόμενους τηλεπικοινωνιακών μέσων για τις προσωπικές επικοινωνίες τους». Τα παραπάνω εφαρμόζονται και στην περίπτωση των συστημάτων γεωγραφικού εντοπισμού. Σύμφωνα δε με τις παραγράφους 6-8 της Οδηγίας, τα δεδομένα που συλλέγονται μέσω ενός τέτοιου συστήματος δεν επιτρέπεται να χρησιμοποιηθούν ως αποκλειστικά κριτήρια για την αξιολόγηση της συμπεριφοράς και της αποδοτικότητας των εργαζομένων.

5. Η Ομάδα Εργασίας του άρθρου 29 της Ε.Ε. έχει ασχοληθεί με το ζήτημα της νομιμότητας της λειτουργίας συστημάτων γεωγραφικού εντοπισμού στον τομέα των εργασιακών σχέσεων. Συγκεκριμένα, στη Γνώμη της 5/2005², η Ομάδα Εργασίας αναφέρει ότι η νομιμότητα της συγκεκριμένης επεξεργασίας δεν θα πρέπει να βασίζεται αποκλειστικά στη συγκατάθεση των εργαζομένων και ότι, ενδεχομένως, ο πιο ενδεδειγμένος τρόπος εξασφάλισης της συγκατάθεσης θα ήταν μέσω συλλογικών συμβάσεων. Το θέμα αυτό αναλύεται και στη νεότερη Γνώμη 13/2011³ της Ομάδας Εργασίας, όπου, αφού αναγνωρίζεται ότι η συγκατάθεση ως νόμιμος λόγος για την επεξεργασία είναι προβληματική στο εργασιακό πλαίσιο⁴, τονίζεται ότι οι εργοδότες, αντί να επιζητούν τη συγκατάθεση, θα πρέπει να διερευνούν αν μπορούν να αποδείξουν ότι η εποπτεία της ακριβούς θέσης των εργαζομένων τους είναι αναγκαία και εξυπηρετεί θεμιτό σκοπό, καθώς επίσης και να εξετάζουν αν αυτή η αναγκαιότητα παραβιάζει τα θεμελιώδη δικαιώματα και τις ελευθερίες των εργαζομένων. Στις περιπτώσεις που η αναγκαιότητα αιτιολογείται κατά τρόπο επαρκή, η νομική βάση αυτής της επεξεργασίας θα μπορούσε να βασίζεται στο έννομο συμφέρον του υπευθύνου της επεξεργασίας (άρθρο 7 στοιχείο στ) της Οδηγίας 95/46/EΚ. Με βάση τις δύο ανωτέρω Γνώμες, ως θεμιτές περιπτώσεις θεωρούνται αυτές της παρακολούθησης της μεταφοράς ατόμων ή αγαθών ή της βελτίωσης της διανομής πόρων για υπηρεσίες σε διασκορπισμένες περιοχές ή όταν επιδιώκεται ένας στόχος που αφορά στην

² Γνώμη 5/2005 της Ομάδας Εργασίας του άρθρου 29 σχετικά με τη χρήση δεδομένων γεωγραφικής θέσης για την παροχή υπηρεσιών προστιθέμενης αξίας.

³ Γνώμη 13/2011 της Ομάδας Εργασίας του άρθρου 29 σχετικά με τις υπηρεσίες γεωγραφικού εντοπισμού που παρέχονται μέσω έξυπνων κινητών τηλεφώνων.

⁴ Βλ. και Οδηγία 115/2001 της Αρχής, τμήμα Γ, παρ. 4.

ασφάλεια του ίδιου του εργαζομένου ή των εμπορευμάτων ή των οχημάτων που έχουν ανατεθεί στους εργαζομένους. Αντίθετα, η επεξεργασία προσωπικών δεδομένων κρίνεται υπέρμετρη, όταν οι εργαζόμενοι είναι ελεύθεροι να οργανώσουν τις λεπτομέρειες της ακολουθούμενης διαδρομής τους ή όταν αυτή πραγματοποιείται με αποκλειστικό σκοπό την παρακολούθηση της εργασίας του εργαζομένου, εφόσον αυτή μπορεί να πραγματοποιηθεί με ηπιότερα μέσα. Σε κάθε περίπτωση, τονίζεται ότι η συλλογή προσωπικών δεδομένων δεν πρέπει να πραγματοποιείται πέραν του ωραρίου απασχόλησης, ενώ οι εργοδότες δεν θα πρέπει να χρησιμοποιούν τις συσκευές για τον εντοπισμό ή την παρακολούθηση της συμπεριφοράς ή της θέσης οδηγών ή άλλων μελών του προσωπικού. Τις παραπάνω θέσεις έχουν υποστηρίξει και εθνικές Αρχές Προστασίας Δεδομένων με την έκδοση ανάλογων οδηγιών – κατευθυντήριων γραμμών προς τους υπεύθυνους επεξεργασίας για το ίδιο θέμα⁵.

Στην υπό κρίση περίπτωση, η λειτουργία των συστημάτων GPS, για τους σκοπούς τους οποίους επικαλείται η εταιρεία, θα πρέπει να ελεγχθεί ως προς τη νομιμότητα του σκοπού, την προσφορότητα και την αναγκαιότητα του μέσου, καθώς και την αναλογικότητα του μέσου σε σχέση με την παραβίαση θεμελιωδών δικαιωμάτων και ελευθεριών των εργαζομένων.

Ο εξορθολογισμός των δαπανών και ο ορθός σχεδιασμός των διαδρομών με χρήση συστήματος GPS αποτελεί καταρχήν ένα θεμιτό σκοπό για τον υπεύθυνο επεξεργασίας, πρέπει να ελεγχθεί όμως ως προς την προσφορότητα, αναγκαιότητα, και την αναλογικότητα του χρησιμοποιούμενου μέσου. Σχετικά, εξορθολογισμός των δαπανών θα μπορούσε να επιτευχθεί με ηπιότερα μέσα, όπως π.χ. έγκριση μόνο συγκεκριμένου ποσού για καύσιμα ή πιλοτική μελέτη για ορισμένο χρόνο των καταναλώσεων καυσίμων για συγκεκριμένα δρομολόγια με σκοπό τον υπολογισμό του μέγιστου κόστους καυσίμων. Εξάλλου, η εταιρεία δεν υπέβαλε στην Αρχή μελέτη από την οποία να προκύπτει η μείωση της κατανάλωσης καυσίμων λόγω της εγκατάστασης συστήματος γεωεντοπισμού. Η περιβαλλοντική πολιτική και η μείωση του ανθρακικού αποτυπώματος θα μπορούσε να επιτευχθεί μέσω της χάραξης βελτιστοποιημένης διαδρομής και της μείωσης εξόδων καυσίμων, προκειμένου οι εργαζόμενοι να αναζητούν από μόνοι τους την βέλτιστη δυνατή διαδρομή. Δεδομένου ότι οι εργαζόμενοι δεν ακολουθούν προκαθορισμένη διαδρομή, ο συνεχής έλεγχος της γεωγραφικής τους θέσης συνιστά υπέρμετρη παραβίαση της ιδιωτικότητάς τους εν ώρα

⁵ Βλ. Απόφαση 66/2006 της Γαλλικής Αρχής Προστασίας Δεδομένων για την εγκατάσταση συστημάτων γεωγραφικού εντοπισμού σε οχήματα. Βλ. επίσης, Κατευθυντήριες γραμμές της Σουηδικής Αρχής Προστασίας Δεδομένων για τον γεωγραφικό εντοπισμό στο πεδίο των εργασιακών σχέσεων (Positioning Technology in Working Life, 2011)

εργασίας.

Για την ικανοποίηση του σκοπού της ασφάλειας και της προστασίας της υγείας και σωματικής ακεραιότητας των εργαζομένων που οδηγούν τα οχήματα, η πρόσβαση στα δεδομένα γεωγραφικού εντοπισμού, που έχουν ως σκοπό την υποστήριξη του ίδιου του εργαζόμενου (π.χ. μέσω συστήματος πλοήγησης σε οδικές αρτηρίες ή μέσω παροχής δυνατότητας σήμανσης έκτακτων συμβάντων) μπορεί να περιορίζεται στον οδηγό, και να παρέχεται σε αυτόν η δυνατότητα ενεργοποίησης και απενεργοποίησης του συστήματος όποτε αυτός το επιθυμεί. Η πρόσβαση του εργοδότη στα δεδομένα γεωγραφικού εντοπισμού του εργαζόμενου πρέπει να επιτρέπεται μόνο κατόπιν αιτήματος του ίδιου του εργαζόμενου (π.χ. στην περίπτωση έκτακτου συμβάντος), δηλαδή μέσω της ενεργοποίησης σήματος πανικού.

Η συνεχής πρόσβαση του εργοδότη σε δεδομένα θέσης του οχήματος με σκοπό την προστασία από κλοπή δεν κρίνεται εν προκειμένω αναγκαία, επειδή σε περίπτωση περιστατικού κλοπής, η εταιρεία μέσω της οποίας ο υπεύθυνος επεξεργασίας μισθώνει τα οχήματα μπορεί να έχει πρόσβαση στη γεωγραφική θέση του οχήματος, με ενεργοποίησή της σχετικής υπηρεσίας εφόσον έχει διαπιστωθεί συγκεκριμένο περιστατικό κλοπής (δηλαδή διατηρώντας το σύστημα σε κατάσταση «λήθης» και ενεργοποιώντας το από απόσταση, όταν συμβεί το περιστατικό).

Ο σκοπός της ασφάλειας των φαρμάκων, σκευασμάτων και εν γένει προϊόντων που μεταφέρονται, μέσω της χρήσης συστήματος GPS στα οχήματα, δεν επιτυγχάνεται με τρόπο πρόσφορο και αναλογικό δεδομένου ότι το σύστημα έχει εγκατασταθεί στα οχήματα και δεν παρακολουθεί τα διανεμόμενα φάρμακα. Οι συνθήκες μεταφοράς των φαρμάκων που μπορεί να βλάψουν την ποιότητα ή την ακεραιότητά τους (θερμοκρασία, κτλ) επίσης, δεν ελέγχονται μέσω του συστήματος GPS στα οχήματα. Το μέσο δε αυτό δεν φαίνεται να είναι πρόσφορο για το συγκεκριμένο το σκοπό.

Ειδικότερα, τα καθήκοντα των ιατρικών επισκεπτών συνίστανται σε ενημέρωση των επαγγελματιών υγείας για τα προϊόντα του υπευθύνου επεξεργασίας και λήψη παραγγελιών. Οι εργαζόμενοι έχουν καθημερινώς συγκεκριμένο πρόγραμμα επισκέψεων. Η διαδρομή η οποία ακολουθείται δεν είναι προκαθορισμένη, δεν υπάρχει δε λόγος να είναι, αφού το ζητούμενο είναι η διεκπεραίωση του προγράμματος επισκέψεων μέσα στην ημέρα. Για τη φύση των υπηρεσιών που παρέχουν οι ιατρικοί επισκέπτες δεν είναι κρίσιμη η γνώση εκ μέρους του εργοδότη της συνεχούς θέσης του οχήματος που οδηγούν. Επίσης, η χρήση του συστήματος GPS φαίνεται σε πολλές περιπτώσεις να μην είναι και πρόσφορο μέσο, αφού από τη θέση στην οποία έχει σταθμεύσει το όχημά του ο ιατρικός επισκέπτης δεν προκύπτει

η ζητούμενη πληροφορία σχετικά με την πραγματοποίηση ή μη της συγκεκριμένης επίσκεψης. Θα πρέπει συνεπώς ο υπεύθυνος επεξεργασίας να προσφύγει σε άλλα μέσα, περισσότερο αποτελεσματικά, αλλά λιγότερο επαχθή που δεν παραβιάζουν την ιδιωτικότητα του εργαζομένου (π.χ. έλεγχος παραδοτέων, αριθμός παραγγελιών, υπολογισμός μέσου χρόνου εκτέλεσης συγκεκριμένων διαδρομών και επισκέψεων). Θα ήταν δυνατόν να γίνει δεκτή και χρήση εφαρμογής στην οποία ο ίδιος ο εργαζόμενος καταχωρίζει τα απαραίτητα στοιχεία για την επίσκεψη που πραγματοποίησε, σε συνδυασμό με την γεωγραφική του θέση η οποία καταχωρείται αυτόματα μέσω συστήματος GPS

Ο σκοπός της εξυπηρέτησης επείγουσας παραγγελίας ή επείγοντος ραντεβού είναι καταρχήν θεμιτός, το σύστημα όμως GPS εξετάζεται ως προς την αναγκαιότητά του εν γένει, δεδομένου ότι οι έκτακτες αυτές περιπτώσεις είναι μεμονωμένες, ο δε αριθμός των οχημάτων του στόλου είναι μικρός,. Θα μπορούσε ο υπεύθυνος επεξεργασίας μέσω τηλεφωνικής επικοινωνίας ή χρήσης εφαρμογής που δεν περιέχει GPS να ενημερώσει τον εργαζόμενο σχετικά με την ανάγκη εξυπηρέτησης επείγουσας παραγγελίας ή επείγοντος ραντεβού, χωρίς να έχει συνεχώς πρόσβαση στα δεδομένα θέσης των οχημάτων.

Τέλος, η οικειοθελής παροχή εκ μέρους του εργοδότη του οχήματος δεν μπορεί να αποτελέσει νόμιμο λόγο υποχρεωτικής εγκατάστασης συστήματος γεωεντοπισμού, καθώς αυτή συνιστά μέρος του συνόλου των παροχών του εργοδότη προς τον εργαζόμενο, οι οποίες αποτελούν μέρος των απολαβών του. Το αυτό ισχύει και στην περίπτωση παροχής συγκατάθεσης εκ μέρους του εργαζομένου, η οποία, όταν υπάρχει σχέση εργαζομένου προς εργοδότη δεν μπορεί να εκληφθεί ως έγκυρη συναίνεση, κατά τα αναφερόμενα ανωτέρω στη σκέψη 5.

Συνεπώς η συνεχής λειτουργία συστήματος GPS στα παραχωρούμενα από την εταιρεία αυτοκίνητα στους ιατρικούς επισκέπτες δεν δικαιολογείται από την άποψη της αναγκαιότητας και αναλογικότητας του μέσου και επομένως δεν κρίνεται, κατά πλειοψηφία, νόμιμη.

Σύμφωνα όμως με τη γνώμη ενός μέλους της Ολομέλειας, η εν λόγω επεξεργασία ικανοποιεί το έννομο συμφέρον του υπεύθυνου επεξεργασίας χωρίς να θίγει υπέρμετρα το δικαίωμα στην προστασία των προσωπικών δεδομένων των εργαζομένων και, επομένως, μπορεί να επιτραπεί, σύμφωνα με το άρθρο 5 παρ. 2 στοιχ. ε' ν. 2472/1997, με την προϋπόθεση ότι πληρούνται οι λοιπές επιταγές του ίδιου νόμου, ιδίως αναφορικά με τον χρόνο τήρησης των δεδομένων, τη διαβίβασή τους σε τρίτους, το απόρρητο και την ασφάλεια της επεξεργασίας, την ενημέρωση των εργαζομένων, καθώς και την άσκηση του δικαιώματος πρόσβασής τους στα δεδομένα που τους αφορούν..Και τούτο διότι με τη χρήση

του συγκεκριμένου συστήματος, η εταιρεία θα έχει τη δυνατότητα να προγραμματίζει σε πραγματικό χρόνο τις βέλτιστες δυνατές διαδρομές. Όπως, άλλωστε, έχει δεχθεί η Αρχή στην υπ' αριθμ. 162/2014 απόφασή της (σκ. 7), «μία τέτοια στόχευση μπορεί να πραγματοποιηθεί μόνο εφόσον είναι γνωστή η θέση του οχήματος σε κάθε χρονική στιγμή, τόσο για την βελτιστοποίηση των διαδρομών που ακολουθούνται ..., όσο και για την καλύτερη επιλογή του οχήματος για εξυπηρέτηση εκτάκτων αιτημάτων για διανομή δελτίων». Εν προκειμένω δε, τυχόν έκτακτα αιτήματα αποβλέπουν στη ορθολογική και έγκαιρη διανομή φαρμάκων, σκοπός εξίσου σημαντικός με (αν όχι σημαντικότερος από) τη διανομή δελτίων. Για το λόγο αυτό, το μέσο θα πρέπει να θεωρηθεί και πρόσφορο και αναγκαίο εν όψει του επιδιωκόμενου σκοπού επεξεργασίας. Περαιτέρω, και στην προκειμένη περίπτωση τα δρομολόγια των οχημάτων είναι προκαθορισμένα ως προς τη γεωγραφική τους περιοχή και πραγματοποιούνται αυστηρά εντός συγκεκριμένων ωρών εργασίας που ορίζονται από την εταιρεία. Επομένως, και εδώ «η παρακολούθηση της θέσης γίνεται εντός των ορίων της συγκεκριμένης προκαθορισμένης διαδρομής που αποτελεί, εν τέλει, μέρος του αντικειμένου της συγκεκριμένης εργασίας» (βλ. απόφαση 162/2014 και 163/2014). Είναι δε προφανές πως ο εργαζόμενος δεν χρησιμοποιεί το ειδικό όχημα εκτός των ανωτέρω ωρών εργασίας. Στο μέτρο δε που η εταιρεία παρέχει στους εργαζόμενους την ευχέρεια να μην χρησιμοποιήσουν εταιρικό όχημα και να εκτελέσουν τη συγκεκριμένη εργασία με δικό τους όχημα χωρίς οιαδήποτε δυσμενή γι' αυτούς συνέπεια, θα πρέπει να γίνει δεκτό ότι η εν λόγω επεξεργασία είναι νόμιμη πρωτίστως ως ερειδόμενη στη διάταξη του άρθρου 5 παρ. 1 του ν. 2472/1997.

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ

Η Αρχή επιβάλλει στην «Adelco Φαρμακευτική Αφών Κολοκοτρώνη ΑΕ» αυστηρή προειδοποίηση για παράνομη επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα των ιατρικών επισκεπτών, κατά παράβαση του άρθρου 4 παρ. 1 στοιχ. α' και β' του ν. 2472/2997 και για την μη υποβολή γνωστοποίησης τήρησης αρχείου, κατά παράβαση του άρθρου 6 του ν. 2472/2997.

Η Αρχή διατάσσει τη διακοπή της επεξεργασίας δεδομένων του υπάρχοντος συστήματος γεωεντοπισμού των ιατρικών επισκεπτών καθώς και την καταστροφή του τηρούμενου αρχείου με δεδομένα γεωεντοπισμού.

Ο Πρόεδρος

Η γραμματέας

Πέτρος Χριστόφορος

Ειρήνη Παπαγεωργοπούλου